

Бененсон О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГНОЗУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ
СЕЗОННО-ЦИКЛІЧНИХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ
НА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКАХ**

У 1972 році Yale and Jeffrey Hirsch розробили сезонно-циклічний індикатор, відомий нині як «Січневий барометр» [1]. Сенс цього індикатора полягає в тому, що динаміка індексу фондового ринку Standard & Poor's – 500 в січні визначає, позитивним або негативним приростом індексу завершиться весь рік. Сезонна циклічна залежність «Перші п'ять днів січня» також була виявлена Йелем Хиршем. У роботі Р. Колбі і Т. Мейерса описується кореляція між тим, що відбувається на фондовому ринку протягом перших п'яти днів січня і протягом усього року [2 с.210]. Якщо в перші п'ять днів індекс фондового ринку Standard & Poor's – 500 зростає, то і протягом року він буде мати тенденцію до зростання. Якщо ринок падав в перші п'ять днів року, то, швидше за все в кінці він впаде нижче рівня початку року.

Таким чином, відповідно до виявлених Й. Хиршем циклічних закономірностей, стає можливим формувати прогнози щодо приросту або падіння фондового ринку на майбутній рік. Але незважаючи на це, зазначені сезонні циклічні закономірності до недавнього часу залишалися все ще слабо вивченими і популяризованими в науковому середовищі. Слід відзначити, що з моменту їх виявлення пройшло вже майже п'ятдесят років, тому актуальність існування цих сезонно-циклічних закономірностей на сучасних фінансових ринках вимагала перевірки.

У 2013 р. з'явилася робота Джусова О. А. [3], в якій були представлені результати використання зазначених вище індикаторів з урахуванням останніх, на той момент, статистичних даних. Крім того, з метою отримання максимально точних результатів, в роботі пропонувався новий алгоритм застосування цих двох індикаторів. Автор стверджував, що, формування прогнозів про річний

приріст або падіння індексу фондового ринку з використанням сезонно-циклічних закономірностей «Січневий барометр» і «Перші п'ять днів січня» може показувати високий результат в тих випадках, коли приріст індексу Standard & Poor's – 500 за результатами як перших п'яти днів січня, так і за результатами всього січня місяця цього року є позитивною величиною. В іншому випадку прогнозування на підставі цих інструментів проводити не доцільно. Найкращі результати (ефективність прогнозу склала 96,4%) були досягнуті при спільному застосуванні обох циклічних закономірностей [3, с.77,78].

В останній відомій мені роботі, що була присвячена цьому питанню, проводилися розрахунки з використанням всіх наявних як історичних, так і сучасних даних аж до січня 2019 р. [4]. Результат ефективності прогнозування, за умови спільного застосування обох індикаторів виявився трохи нижче (93,3%), але все одно досить високим для того, щоб можна було вважати вказаний алгоритм ефективним інструментом прогнозування [4]. Ця робота була опублікована в листопаді 2019 р., і отже, автори не мали можливості перевірити роботу запропонованого ними алгоритму на результатах річного приросту фондового ринку за 2019 р. На даний час у нас є можливість перевірити результативність прогнозів, сформованих за алгоритмом, запропонованим в роботах [3; 4].

У п'ятий торговий день січня 2019 р. індекс фондового ринку США Standard & Poor's – 500 заклався на позначці 2532 пунктів, або на 1,0% вище від закриття 31.12.2018 (2507 пунктів). В останній день січня 2019 р. індекс заклався на позначці 2704 пунктів, або на 7,9% вище від закриття 31.12.2018. Оскільки обидва індекси, як за результатами перших п'яти днів січня, так і за результатами всього січня-місяця 2019 р. показали приріст, то можна з ймовірністю в 93,3% стверджувати, що за результатами 2019 року фондовий ринок також має показати приріст, тобто, 31.12.2019 значення індексу фондового ринку США Standard & Poor's – 500 має бути вище, ніж 31.12.2018.

В даний час вже відомо, що 31.12.2019 р. індекс фондового ринку США Standard & Poor's – 500 заклався на позначці 3231 пункт, тобто показав річний

приріст в розмірі 19,5%. Якщо перерахувати результати досліджень, представлених в роботі [4] з урахуванням цих даних, то ефективність прогнозування при спільному застосуванні індикаторів «Січневий барометр» і «Перші п'ять днів січня» складе 93,55%.

У п'ятий день січня 2020 р. індекс фондового ринку США Standard & Poor's – 500 закрився на позначці 3253 пунктів (вище, ніж 31.12.2018, тобто, 3231 пункти), в останній день січня 2020 р. – на позначці 3225 пунктів (нижче, ніж 31.12.2018). Відповідно до алгоритму застосування індикаторів «Січневий барометр» і «Перші п'ять днів січня» при подібних обставинах ефективність прогнозів буде трохи нижче і не перевищить 87,2% [4].

Список використаних джерел

1. Hirsch J. The Almanac Investor. Profit from Market History and Seasonal Trends / Jeffrey A. Hirsch, Taylor J. Brown. – Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2006. – 525 p.
2. Колби Р. В. Энциклопедия Технических индикаторов рынка / Р. В. Колби, Т. А. Мейерс; пер. с англ. А.М. Дзюра. – М.: ИД «Альпина», 2000.– 581 с.
3. Джусов О.А. Інвестування на міжнародному ринку акцій: аспект управління: монографія / О.А. Джусов. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2013. – 324 с.
4. Dzhusov O. The application features of seasonal-cyclic patterns in international financial markets // Smerichevskyi S.,Sardak S.,Klimova O. / Academy of Accounting and Financial Studies Journal Volume 23, Issue 5, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.abacademies.org/articles/The-Application-Features-of-Seasonal-Cyclic-Patterns-in-International-Financial-Markets-1528-2635-23-5-460.pdf>